

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 249/2021-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Jany Laššákovej v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Michalom Feciľakom, advokátom, Jesenná 8, Prešov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní sp. zn. 15C 298/2013 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 15C 298/2013. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie ním označených základných práv, prikázal okresnému konat' bez zbytočných prietahov a priznal mu finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 eur a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ sa v napadnutom konaní žalobou z 15. augusta 2013 domáhal voči žalovanému – Slovenskej republike – Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky zaplataenia sumy vo výške 160 264,11 eur s príslušenstvom. Okresný súd žalobu sťažovateľa rozsudkom 11. júna 2014 zamietol. O odvolaní sťažovateľa rozhodol Krajský súd Prešov (ďalej len „krajský súd“) tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Rozsudok krajského súdu bol následne zrušený a vec bola odvolaciemu súdu vrátená uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 31. januára 2017. Po vrátení veci krajský súd 27. septembra 2017 rozhodnutie okresného súdu opätovne potvrdil.

3. Proti uvedenému potvrdzujúcemu rozhodnutiu podal sťažovateľ 9. januára 2018 dovolanie. V súvislosti s podaným dovolaním vyzval okresný súd sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 40 eur. O dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd uznesením zo 17. júna 2019 tak, že dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Keďže dovolanie sťažovateľa bolo odmietnuté podľa § 447 písm. f) CSP, sťažovateľ je toho názoru, že v zmysle § 11 ods. 3 prvej vety zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) mu vznikol nárok na vrátenie poplatku za dovolanie.

4. Sťažovateľ podal 12. marca 2020 na okresnom súde žiadosť o vrátenie súdneho poplatku za dovolanie. Porušovateľ však dosiaľ o vrátení súdneho poplatku nerozhodol ani vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu o podanej žiadosti, čím dochádza podľa sťažovateľa k porušeniu jeho ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, v čom spočíva naplnenie predpokladov prípustnosti ústavnej sťažnosti a v čom vidí splnenie predpokladov na vyslovenie porušenia práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov.

6. Sťažovateľ poukazuje na jednotlivé skutočnosti, ktoré sú rozhodné pre posúdenie prietáhov. K právnej a faktickej zložitosti uvádza, že vo vzťahu k predmetu konania ide o štandardnú agendu všeobecných súdov. Vo vzťahu k správaniu je sťažovateľ toho názoru, že v konaní je plne súčinný a prietahy nemožno pripísať jeho správaniu. Poukazuje na to, že sa viackrát snažil telefonicky zistiť, či nebolo o vrátení súdneho poplatku rozhodnuté. Vo vzťahu k postupu súdu sťažovateľ uvádza, že v danom prípade okresný súd ako porušovateľ viac ako jeden rok nevykonal žiadny úkon. Poukazuje na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou.

7. Sťažovateľ požadované finančné zadostučinenie bližšie neodôvodnil, resp. iba tým, že súd nekoná viac ako 1 rok, a neodôvodnil ani význam sporu pre neho.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Pri rozhodovaní o sťažnostiach pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote ústavný súd vychádza z toho, že ich účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, pričom k odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (III. ÚS 171/20). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu: právnu

a faktickú zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

9. Vo vzťahu k zložitosti veci ústavný súd uvádza, že predmetom konania je rozhodnutie o vrátení súdneho poplatku, čo možno považovať za pomerne bežnú agendu rozhodovania všeobecných súdov. V predmetnom konaní ide len o vec právneho posúdenia a výkladu § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch. Konanie o vrátení súdneho poplatku je druhotné, teda akcesorické konanie, v ktorom sa nerozhoduje o merite veci, ale o akcesorickom nároku, ktorý vznikol v súvislosti s konaním vo veci samej. Preto súd pri hodnotení ústavnej intenzity dĺžky konania prihliadal aj na túto skutočnosť.

10. Čo sa týka správania sťažovateľa, ústavný súd nepopiera, že sa nepričinil o vznik prietáhov. Zároveň však neprehliadol, že sťažovateľ využil len pomerne neformálne prostriedky (telefonický dopyt na súd), prostredníctvom ktorých mal upozorňovať na neprimerane dlhé rozhodovanie o vrátení súdneho poplatku. Sťažovateľ mohol využiť napr. písomnú žiadosť o rýchle rozhodnutie, príp. sťažnosť predsedovi súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Tieto prostriedky ústavný súd nepovažuje za nevyhnutné pre domáhanie sa vyslovenia porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, rozhodne však ide o prostriedok, ktorý má v sebe potenciál preukázateľne upozorniť na príliš dlhé konanie a odstrániť tento nedostatok. Tiež ústavný súd dáva do pozornosti, že nevyužitie týchto možností sa môže následne prejaviť aj pri nepriznaní primeraného zadost'učinenia (III. ÚS 445/2020).

11. Vo vzťahu k postupu súdu ústavný súd vychádzal zo svojej doterajšej judikatúry, z ktorej vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). Pojem „zbytočné prietahy“ je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Len v prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa vyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy, môže vysloviť porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06). Je tiež potrebné dodať, že skutočnosť, že súd nevykonáva žiadne úkony, nemusí nevyhnutne znamenať, že nekoná a vecou sa nezaobera (pozri aj III. ÚS 106/2018). Aj konanie o vrátení súdneho poplatku je písomné konanie, v ktorom samotnému rozhodnutiu súdu predchádza štúdium spisu a právne posudzovanie. Ak by aj ústavný súd vychádzal z tvrdení sťažovateľa o nečinnosti v trvaní jedného roka, nemôže toto obdobie vnímať schematicky len v kontexte dĺžky konania a neprihliadnuť na všetky ostatné a relevantné aspekty.

12. Čo sa týka významu veci pre sťažovateľa, tento aspekt sťažovateľ v sťažnosti nerozvinul, preto nemožno bez ďalšieho prisvedčiť, že ide o vec s mimoriadnym významom pre jeho ďalšie právne konanie. Zo sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že okrem nepreukázaných telefonických dopytov na

súde v namietanom období nečinnosti neurogoval okresný súd, aby vydal rozhodnutie o vrátení súdneho poplatku, resp. ani to, že by pre nečinnosť súdu podal sťažnosť predsedovi okresného súdu na priet'ahy. Aj z tohto konania potom nevyplýva mimoriadny význam veci pre sťažovateľa.

13. Otázka vrátenia súdneho poplatku, podobne ako napríklad rozhodovanie o trovách konania, je druhotná vo vzťahu k rozhodovaniu o merite veci, ktoré je primárne spôsobilé nastoliť stav právnej istoty strán v konaní (m. m. IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016, IV. ÚS 498/2018). Vo vzťahu k meritu veci súdy plynule konali a rozhodli. Ústavný súd preto s poukazom na druhotný (akcesorický) charakter tejto otázky posudzuje ústavnoprávnu intenzitu porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v takýchto prípadoch reštriktívne (IV. ÚS 569/2018). Zo sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov iba vo vzťahu k dĺžke konania pri rozhodovaní o vrátení súdneho poplatku vo výške 40 eur.

14. Ústavný súd teda posúdil postup okresného súdu v celej jeho šírke a zaoberal sa jednotlivými zložkami práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Po preskúmaní sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd síce dospel k záveru, že postup okresného súdu bol poznačený neodôvodnenou nečinnosťou, avšak vzhľadom na celkovú dĺžku tejto nečinnosti (cca jeden rok), ako aj na skutočnosť, že vedená nečinnosť sa týka rozhodovania iba o akcesorickej otázke vrátenia súdneho poplatku, s prihliadnutím aj na absenciu relevantnej aktivity sťažovateľa voči súdu (resp. vedeniu súdu) na nápravu tohto stavu, ústavný súd uzavrel, že v uvedenom prípade nejde o nečinnosť v takej ústavne relevantnej intenzite, na základe ktorej by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označených práv.

15. V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2021

Peter Molnár
predseda senátu